

PATROLOGIÆ

CURSUS COMPLETUS,

SEU BIBLIOTHECA UNIVERSALIS, INTEGRÆ, UNIFORMIS, COMMODA, OECONOMICA,
OMNIUM SS. PATRUM, DOCTORUM, SCRIPTORUMQUE ECCLESIASTICORUM,

SIVE LATINORUM, SIVE GRÆCORUM,

QUI AB ÆVO APOSTOLICO AD ÆTATEM INNOCENTII III (ANN. 1216) PRO LATINIS
ET AD PHOTII TEMPORA (ANN. 891) PRO GRÆCIS FLORUERUNT :

RECUSIO CHRONOLOGICA

OMNIUM QUÆ EXSTITERE MONUMENTORUM CATHOLICÆ TRADITIONIS PER DUODECIM PRIMA
ECCLESIE SÆCULA ET AMPLIUS,

JUXTA EDITIONES ACCURATISSIMAS, INTER SE CUMQUE NONNULLIS CODICIBUS MANUSCRIPTIS COLLATAS, PERQUAM DILIGENTER CASTIGATA ; DISSERTATIONIBUS, COMMENTARIIS, VARIISQUE LECTIONIBUS CONTINENTER ILLUSTRATA ; OMNIBUS OPERIBUS POST AMPLISSIMAS EDITIONES QUÆ TRIBUS NOVISSIMIS SÆCULIS DEBENTUR ABSOLUTAS, DETECTIS AUGTA ; INDICIBUS PARTICULARIBUS ANALYTICIS, SINGULOS SIVE TOMOS SIVE AUCTORES ALICUJUS MOMENTI SUBSEQUENTIBUS, DONATA ; CAPITULIS INTRA IPSUM TEXTUM RITE DISPOSITIS, NECNON ET TITULIS SINGULARUM PAGINARUM MARGINEM SUPERIOREM DISTINGUENTIBUS SUBJECTAMQUE MATERIAM SIGNIFICANTIBUS, ADORNATA ; OPERIBUS CUM DUBIIS, TUM APOCRYPHIS, ALIQUA VERO AUCTORITATE IN ORDINE AD TRADITIONEM ECCLESIASTICAM POLLENTIBUS, AMPLIFICATA ;

DUCENTIS ET AMPLIUS LOCUPLETATA INDICIBUS IN QUODQUE RELIGIONIS PUNCTUM, DOGMATICUM, MORALE, LITURGICUM, CANONICUM, DISCIPLINARE, HISTORICUM, ET CUNCTA ALIA SINE ULLA EXCEPTIONE ; SED PRÆSERTIM DUOBUS INDICIBUS IMMENSIS ET GENERALIBUS, ALTERO SCILICET RERUM, QUO CONSULTO, QUIDQUID NON SOLUM TALIS TALISVE PATER, VERUM ETIAM UNUSQUISQUE PATRUM, ABSQUE ULLA EXCEPTIONE, IN QUODLIBET THEMA SCRIPSERIT, UNO INTUITU CONSPICIATUR ; ALTERO SCRIPTURÆ SACRÆ, EX QUO LECTORI COMPERIRE SIT OBVICIUM QUINAM PATRES ET IN QUIBUS OPERUM SUORUM LOCIS SINGULOS SINGULORUM LIBRORUM SCRIPTURÆ VERSUS, A PRIMO GENESIOS USQUE AD NOVISSIMUM APOCALYPSIS, COMMENTATI SINT.

EDITIO ACCURATISSIMA, CÆTERISQUE OMNIBUS FACILE ANTEPONENDA, SI PERPENDANTUR CHARACTERUM NITIDITAS, CHARTÆ QUALITAS, INTEGRITAS TEXTUS, PERFECTIO CORRECTIONIS, OPERUM RECUSORUM TUM VARIETAS TUM NUMERUS, FORMA VOLUMINUM PERQUAM COMMODA SIBIQUE IN TOTO PATROLOGIÆ DECURSU CONSTANTER SIMILIS, PRETII EXIGUITAS, PRÆSERTIMQUE ISTA COLLECTIO, UNA, METHODICA ET CHRONOLOGICA, SEXCENTORUM FRAGMENTORUM OPUSCULORUMQUE HACTENUS HIC ILLIC SPARSORUM, PRIMUM AUTEM IN NOSTRA BIBLIOTHECA, EX OPERIBUS ET MSS. AD OMNES ÆTATES, LOCOS, LINGUAS FORMASQUE PERTINENTIBUS, COADUNATORUM.

SERIES GRÆCA,

IN QUA PRODEUNT PATRES, DOCTORES SCRIPTORESQUE ECCLESIE GRÆCÆ
A S. BARNABA AD PHOTIUM.

ACCURANTE J.-P. MIGNE,

Bibliothecæ Cleri universæ,

SIVE CURSUUM COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE.

PATROLOGIA, AD INSTAR IPSIUS ECCLESIE, IN DUAS PARTES DIVIDITUR, ALIA NEMPE LATINA. ALIA GRÆCO-LATINA. LATINA, JAM PENITUS EXARATA, VIGINTI-QUINQUE ET DUCENTIS VOLUMINIBUS MOLE SUA STAT, MOXVE POST PERACTOS INDICES STABIT, AC QUINQUE-INGENTI-CENTUM ET MILLE FRANCIS VENIT. GRÆCA DUPLICI EDITIONE TYPIS MANDATA EST. PRIOR GRÆCUM TEXTUM UNA CUM VERSIONE LATINA LATERALIS AMPECTITUR, ET AD DUODECIM ET CENTUM VOLUMINA UNA CUM INDICIBUS PERVENIET ; POSTERIOR AUTEM HANC VERSIONEM TANTUM EXHIBET, IDEOQUE INTRA OCTO ET QUINQUAGINTA VOLUMINA RETINEBITUR ; UTRAQUE VIGESIMA QUARTA DIE DECEMBRI 1860 OMNINO APPARUERAT, SED LINE INDICIBUS. UNUMQUODQUE VOLUMEN GRÆCO-LATINUM OCTO, UNUMQUODQUE MERE LATINUM QUINQUE FRANCIS SOLUMMODO EMITUR : UTROBIQUE VERO, UT PRETII HUIUS BENEFICIO FRECATUR EMPTOR, COLLECTIONEM INTEGRAM, SIVE GRÆCAM SIVE LATINAM COMPARET NECESSE ERIT ; SECUS ENIM CUJUSQUE VOLUMINIS AMPLITUDINEM NECNON ET DIFFICULTATES VARIA PRETIA ÆQUABUNT. ATTAMEN ; SI QUIS EMAT INTEGRE ET SEORSIM COLLECTIONEM GRÆCO-LATINAM, VEL EAMDEM EX GRÆCO LATINE VERSAM, TUM QUODQUE VOLUMEN PRO NOVE VEL PRO SEX FRANCIS OBTINEBIT.

PATROLOGIÆ GRÆCÆ TOMUS XXXIV.

SS. MACARII AMBO, ÆGYPTIUS ET ALEXANDRINUS. HISTORIA LAUSIACA.

PARISIIS

APUD GARNIER FRATRES EDITORES, ET J.-P. MIGNE, SUCCESSORES
IN VIA DICTA : AVENUE DU MAINE, 208

ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΕΡΩΝ ΗΜΩΝ

ΜΑΚΑΡΙΟΥ,

ΤΟΥ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ,

ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ,

ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ.

SANCTORUM PATRUM

MACARII ÆGYPTII,

MACARII ALEXANDRINI,

OPERA QUÆ SUPERSUNT OMNIA;

AD FIDEM VATICANI, VINDOBONENSII, BEROLINENSIS, ALIORUM CODICUM, PARTIM PRIMUS EDIDIT, PARTIM EDITA RECOGNOVIT, GRÆCE ET LATINE, HENRICUS JOSEPHUS FLOSS, PHILOS. ET SS. THEOL. DOCTOR, SS. THEOLOGIE IN UNIVERSITATE BONNENSI PROFESSOR, NEMPE A PRINCIPIO VOLUMINIS AD COLUMNAM 448 INCLUSIVE, CÆTERIS COLUMNIS INDE AD FINEM AB EDITORIBUS *Cursus completi* SUMMA CURA ABSOLUTIS.

ACCEDIT, AB HISDEM EDITORIBUS, RECOGNITA,

PALLADII HELENOPOLITANI EPISCOPI HISTORIA LAUSIACA.

TOMUS UNICUS.

VENIT 10 FRANCIS GALLICIS.

PARISIIS

APUD GARNIER FRATRES EDITORES, ET J.-P. MIGNE, SUCCESSORES
IN VIA DICTA : AVENUE DU MAINE, 208.

DE SANCTORUM MACARIORUM

AEGYPTII ET ALEXANDRINI

VITIS

QUAESTIONES CRITICAE ET HISTORICAE

SCRIPSIT EDITOR. EDITIO RECOGNITA.

INDEX CAPITUM.

CAPUT I. *Prolegomena.*

CAPUT II. *Palladius de sancto Macario Aegyptio.*

CAPUT III. *Palladius de sancto Macario Alexandrino.*

CAPUT IV. *Rufinus de sanctis Macariis Aegyptio et Alexandrino.*

CAPUT V. *Evagrius, S. Hieronymus, Cassianus de sanctis Macariis Aegyptio et Alexandrino.*

CAPUT VI. *Collectionis Rosweidianaë liber tertius, quintus, sextus, septimus vitarum Patrum et sententiae Patrum Aegyptiorum de sanctis Macariis Aegyptio et Alexandrino.*

CAPUT VII. *Apophthegmata a Possino et a Co-*

telerio edita, inedita codicum Vindobonensium appendix Cotelerii Apophthegmatum, vitae Sanctorum de sanctis Macariis Aegyptio et Alexandrino.

CAPUT VIII. *Sanctorum Macariorum Aegyptii et Alexandrini exilium sub Lucio Ariano Alexandriae episcopo. Socrates, Sozomenus, ceterique rerum ecclesiasticarum scriptores de iisdem. Quando memoria sanctorum Macariorum Aegyptii et Alexandrini agatur.*

CAPUT IX. *A sanctis Macariis Aegyptio et Alexandrino Macarium S. Antonii ministrum aliosque cognomines diversos esse ostenditur.*

I CAPUT PRIMUM.

PROLEGOMENA.

§ 1. In vastissimis Libyae desertis, haud procul a Nitriae paludibus nitro uberrimis, quatuor ad hodiernum diem exstant monasteria. Quorum unum, quod ab Itali cujusdam, qui paludes istas pretio conduxit, castello in Nitria sito, quantum horis circiter octo asino vectus permeabis, spatium abest, ad nostra usque tempora *monasterium sancti Macarii* appellatur; reliqua singula, singulis distincta nominibus, in universum *Abu Macar* monasteria vocantur, et tota regio *Macariana eremus*. Qui illic degunt monachi paucissimis anni diebus carne vescuntur, ceterum pane vivunt et lentibus bulbo et oleo permixtis, atque in cellulis, quae non nisi per arctissi-

B mam portam lucem intromittunt, habitant precibus dediti. Primo mane surgunt et in ecclesiam properant, ubi adsistunt innixi baculis, Macarianis hodieque nominatis. Rariorem ad quem ibi vitae tempora producant finem, exemplum senis ostendit illius a Tischendorfio, cuius narratione utimur (1), ibi conspecti, centum viginti annos nati, senectute, vigiliis et pernicioso sub fervescente sole arenae colore oculorum lumine privati, animo coelum spectantis et vix unam diei horam somno largientis. Fratres in universum pedibus, quoad calor arenae permittit, inopertis incedunt, ecclesiam non nisi nudis pedibus intrant. Quodsi Tischendorf habitum fratrum illorum ex omni parte descripsisset, veteres non dubito Scetis solitudinis 2 fratres — sic enim Macariana ista

(1) Constantin. Tischendorf Reise in den Orient 1846. T. I, p. 110 sqq.

celsa ²⁷ pervolat. Tunc descendit ad escas, quando A compellit necessitas. Prudens monachus non adlabitur propter voluntatem ventris divitibus. Nihil possidens monachus cursor levis sagacius ad bravium superne vocacionis domini ²⁸ perveniet. Verus monachus post opus moderatum oracionibus et leccionibus vacat. Nihil possidens monachus thesaurizat ²⁹ in celo, canit domino ³⁰ laudes die ac nocte in timore domini. Gloriacio monachi paciencia ³¹ cum charitate. Gloriacio monachi, cum nullas res desiderat presentis vite possidere ³². Gloriacio monachi mansuetudo et fides. Gloriacio monachi vigilie et ³³ fletus in oracionibus. Gloriacio monachi, quando deum ³⁴ ex toto corde dilexerit, et proximum suum sicut se ipsum. Gloriacio monachi abstinentia ³⁵ escarum et non ³⁶ B multiloquium lingue. Gloriacio monachi, quando verba ejus operibus consonant. Gloriacio monachi, quando in loco suo ³⁷ permanet et huc illucque non vagatur. Gloriacio monachi longanimitas cum humilitate et gratia. Sicut lampas ³⁸ splendida in loco tenebroso, et sicut sol radians splendidus est, sic monachus perfectus in sobrietate et castitate et corde pervigili in tempore psalmorum ³⁹. Sicut pondus salis deprimit virum infirmum, sic sompnus in oculis monachi. Sicut spine et tribuli in agro

optimo, sic cogitationes turpes in corde monachi. Sicut tineam exterminat vestimentum, sic detractio animam ⁴⁰ monachi ⁴¹. Noli te dare ad colloquium ⁴² mulieris ⁴³, ne sis separatus a regno dei ⁴⁴, et ne velis dicere: loquor cum muliere ⁴⁵ et mundus sum. Monachus sapiens suis manibus operatur et victum sibi cottidianum ⁴⁶ acquirit ⁴⁷ et lucratus est oraciones et ieiunia sua ⁴⁸. Si autem ab alio acceperit ⁴⁹ victum, quid prodest, quod vigilat et orat? Sic est ut mercenarius durus et malus ⁵⁰. Quia scriptum est: melius est dare quam accipere. Lignorum quoque ⁵¹ copia ingentem suscitatur flammam; multitudo autem escarum inobedientiam parit et mortem. Indigens venter ⁵² in oracionibus vigilanciam ⁵³ prestat et coronam anime acquirit; repletus autem escis sompnus inducit et gravitatem. Oculi gulosi convivia perscrutatur, oculus autem sapientium ⁵⁴ meditatur continentiam martyrum. Formidolosus miles horrescit ⁵⁵ tubam, que bellum ⁵⁶ significat; et gulosus monachus si abstinentiam predicantem ⁵⁷ audierit, non libenter auscultat. Flamma, cum arserit ⁵⁸, elucescit iterum si accipiat lignum, et sopita libido ⁵⁹ rursus ignescit ⁶⁰ in saturitate escarum. *Explicit epistola Macharii data ad monachos* ⁶¹.

VARIAE LECTIONES.

²⁷ ad excelsa om. A. ²⁸ B dei. ²⁹ B thesaurizat. ³⁰ B deo. ³¹ A sit paciencia. ³² B cum nullas res presentis vite desiderat, C cum nullas res presentis vite possidere desiderat. ³³ vigilie et om. C. ³⁴ C dominum. ³⁵ C abstinentie. ³⁶ non om. AC. ³⁷ C in locum suum. ³⁸ BC lampada. ³⁹ C pervigili interpretatur psalmos. ⁴⁰ B in anima. ⁴¹ sicut tineam — monachi om. C. ⁴² A colloquia. ⁴³ C mulieri. ⁴⁴ C domini. ⁴⁵ B cum mulieribus. ⁴⁶ BC cotidianum. ⁴⁷ C acquirit, et sic ubique. ⁴⁸ sua om. A. Pro et lucratus est oraciones et ieiunia sua B et lucratur (oraciones et ieiunia sua om. B). ⁴⁹ B acceperit ab alio. ⁵⁰ BC malus et durus. ⁵¹ quoque om. BC. ⁵² C veram. ⁵³ A vigiliam. ⁵⁴ A sapientum. ⁵⁵ A perhorrescit. ⁵⁶ C bella. ⁵⁷ A predicare. ⁵⁸ C marcescit. ⁵⁹ A subito libido, C. libid. ⁶⁰ ignescit om. C. ⁶¹ data ad monachos om. A; *Explicit epistola Macharii data ad monachos* om. C.

ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ

ΕΥΧΑΙ

SANCTI MACARII ÆGYPTII

PRECES.

(E bibliothecæ Cæsareæ Vindobonensis codice ms. theol. græc. CCXXXI, olim LXXVI, chartaceo, antiquo, in-4, quem Lambecius Commentar. T. III, ed. altera p. 372 sqq., de Nessel Catal. P. I, p. 327 sqq., describunt; ubi preces Macarii fol. 60, 1 sq. leguntur, sequentibus canticis ad sanctum Antonium et ad sanctum Onufrium quare Macarii Ægyptii illas esse verisimile mihi visum est.)

Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Μακαρίου.

ὦ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, ὅτι οὐδὲν ἐποίησα ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου. Ἀναρῦσαι με ἀπὸ τοῦ Πονηροῦ, καὶ ἀξίωσόν με ἀκατακρίτως ἀνοίγειν τὸ

Oratio sancti Macarii.

O Deus, miserere mei peccatoris, quia nihil boni feci coram te. Erue me a Malo, et dignare me clementer aperire os meum indignum, et cantare

sacrosanctum nomen tuum Patris et Filii et Spiritus sancti. Ignosce mihi, Domine, illicitum quemque motum cordis, qui scrutaris corda et renes. Tu enim, Domine omnium, seis me invito fieri. Ignosce mihi indigne ad te accedenti, quoniam desideravi te et desidero. Ignosce mihi qui sim peccator, iniquus, mendax, impatiens, pusillanimus, inconstans, socors, sacrorum mandatorum tuorum negligens, qui omnia et omnimoda peccata injustitiasque perfeceri, fornicationes, **232** adulteria, mollitias, in terra, in mari, omnique imperii tui loco, Domine, coram oculis tuis, quos nihil latet, non destili omnia iniqua atque turpia perpetrare. Et etiamnum adversarius commensationibus et voluptatibus et iniquis cupiditatibus, dolis et vana gloria et blasphemis me irretire non desinit. Tu autem, qui solus es bonus et misericors, auxiliare mihi et salva me utpote perditum, utpote publicanum, utpote scortatorem, utpote raptorem. Eia, Domine, hominum amator, optime, ne spernas me peccatorem et inutilem servum tuum, precibus immaculatissimæ Dominæ nostræ Deiparæ, et omnium sanctorum tuorum.

Quæ sequuntur ad angelum custodem preces antecedunt in codice supra descripto. Quamvis nullum auctoris præ se ferant nomen, hic tamen appositas haud ingrate, spero, lector inveniet.

Oratio ad sanctum angelum a Deo ordinatum ad servandos et custodiendos nos.

Sancte angele, custos meæ miseræ animæ et infelicis vitæ meæ, ne derelinquas me peccatorem, neve recedas a me propter meam immunditiam, ne des locum maligno spiritui dominare in me dominatione mortalis hujus corporis. Complectere miseram atque languentem manum meam, et deduc me in viam salutis. Eia, sancte angele Dei, custos meæ miseræ animæ et corporis, omnia mihi ignosce, quidquid te contristavi cunctis diebus vitæ meæ, et si quid peccavi hodierna die. Custodi me hac nocte, et serva me ab omni maleficio et insurrectione adversarii, ne ullo peccato lacessam Deum. Et ora pro me ad Dominum, ut corroboret me in timore ipsius, et dignum reddat me servum sanctitatis suæ. Amen.

A στόμα μου τὸ ἀνάξιον καὶ ἀνυμνεῖν τὸ πανάγιον ὄνομα σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Συγχωρησόν μοι, Κύριε, πᾶν ἄτοπον ὄρημα τῆς καρδίας μου, ὃ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς. Σὺ γὰρ γινώσκεις, Δέσποτα τῶν ἀπάντων, ὅτι ἀκούσιά μου εἰσι. Συγχωρησόν μοι ἀναξίως προσερχομένῳ σοι, διότι σὲ ἐπόθησα καὶ ποθῶ. Συγχώρησόν μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, τῷ πονηρῷ, τῷ ψεύστῃ, τῷ ἀνυπομονήτῳ, τῷ ὀλιγοψύχῳ, τῷ ἀσυστάτῳ, τῷ ῥαθύμῳ, τῷ ἀμελεῖ τῶν ἁγίων σου ἐντολῶν, τῷ πᾶσαν καὶ παντοίαν ἁμαρτίαν καὶ ἀνομίαν τελέσαντι, πορνείας, μοιχείας, μαλακίας ἐν γῆ, ἐν θαλάσῃ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας σου. Κύριε, ἐνώπιον τῶν ἀλαθῆτων σου ὀφθαλμῶν οὐκ ἐπαυσάμην πάντα ἐργάζεσθαι τὰ πονηρὰ καὶ αἰσχρὰ. Καὶ ἀκμὴν ὃ ἐχθρὸς γαστριμαργίας καὶ ἡδοναῖς καὶ πονηρῆς ἐπιθυμίαις, δολοῖς τε καὶ κενοδοξίαις καὶ βλασφημίαις ἐμπλέκει με οὐ πάυεται. Ἀλλὰ σὺ, ὡς μόνος ὢν ἀγαθὸς καὶ ἐλεήμων, βοήθησόν μοι καὶ σῶσόν με ὡς τὸν ἄσωτον, ὡς τὸν τελώνην, ὡς τὴν πόρνην, ὡς τὸν ληστὴν. Ναί, Δέσποτα, φιλόανθρωπε, ὑπεράγαθε, μὴ βδελύξῃ με τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀχρεῖον οἰκέτην σου, πρεσβείαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ πάντων σου τῶν ἁγίων.

Εὐχὴ εἰς τὸν ἅγιον ἄγγελον τὸν ἀπὸ Θεοῦ ταχθέντα σκεπεῖν² καὶ διαφυλάττειν ἡμᾶς.

Ἄγιε ἄγγελε, ὃ ἐφεστῶς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ ταλαιπώρου μου ζωῆς, μὴ ἐγκαταλίπῃς με τὸν ἁμαρτωλὸν, μηδ' ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν μου, μὴ δῶς³ χώραν τῷ πονηρῷ δαίμονι, κατακυριεύσαι μου τῇ καταδυναστεία τοῦ θνητοῦ τούτου σώματος. Κράτησον τῆς ἀθλίας καὶ παρειμένης χειρός μου, καὶ ὁδήγησόν με εἰς ὁδὸν σωτηρίας. Ναί, ἄγιε ἄγγελε τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐφεστῶς τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, πάντα μοι συγχώρησον, ὅσα σοι ἐθλίψα πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ εἴ τι ἡμάρτον τὴν σήμερον ἡμέραν. Σκέπασόν με ἐν τῇ παρουσίᾳ νυκτὶ καὶ διαφύλαξόν με ἀπὸ πάσης ἐπηρείας καὶ ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου, ἵνα μὴ ἐν τινι ἁμαρτήματι παροργίσω τὸν Θεόν. Καὶ πρέσθευε ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον τοῦ ἐπιστηριξαι με ἐν τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἄξιον ἀναδειξαί με δούλον τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος. Ἀμήν.

VARIAE LECTIONES

¹ Sic cod. ² Sic cod., forte σκεπεῖν vel σκέπειν ? ³ Corr., cod. δῶης.

NOTAE.

¹ Psal. vii, 10.